

1940/2

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის
მთავრობის

დადგენილებათა და განკარგულებათა კრებული

1940 წ. საქართვები 18

№ 23

თბილისი

შ ი ნ ა რ ს ი

სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება

99. პერსონალური პენსიების დებულების დამტკიცების შესახებ.
დებულება პერსონალური პენსიების შესახებ.

სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება

99. პერსონალური პენსიების დებულების დამტკიცების შესახებ.

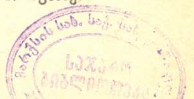
საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. დამტკიცებულ იქნას საქართველოს სსრ სახკომსაბჭოსთან არსებულ პერსონალური და აკადემიური პენსიების დამნიშვნელი მთავრობის კომისიის მიერ წარმოდგენილი დებულება პერსონალური პენსიების შესახებ.
2. გაუქმდეს დებულება პერსონალური პენსიების შესახებ, რაც დამტკიცებულია საქართველოს სსრ ცაკისა და სახკომსაბჭოს 1932 წლის 28 დეკემბრის დადგენილებით (საქ. სსრ კან. კრ. 1933 წ. № 3, მუხ. 47; № 16, მუხ. 229; № 18, მუხ. 262; 1934 წ. № 33, მუხ. 251; 1936 წ. № 6, მუხ. 44; № 16, მუხ. 97).

საქ. სსრ ს. კ. ს-ის თავმჯდომარის მოადგ. გ. ხტურუა.

საქ. სსრ ს. კ. ს-ის საქმეთა მმართველი ი. რუხაძე.

1940 წ. სექტემბრის 6. № 1732.
თბილისი.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

პერსონალური პენსიების შესახებ.

კარი I.

პერსონალური პენსიით უზრუნველსაყოფელი პირნი.

1. პერსონალური პენსია იმ პირთ ენიშნებათ, რომელთაც განსაკუთრებული დამსახურება მიუძღვით რესპუბლიკის წინაშე რევოლუციურ, სახელმწიფოებრივ, პროფესიულ, საზოგადოებრივ, სამეურნეო, სამეცნიერო, კულტურული მოღვაწეობისა და სსრ კავშირის თავდაცვის დარგში.

2. წესდება პერსონალურ პენსიათა ორი კატეგორია:

ა) პერსონალური პენსიები რესპუბლიკური მნიშვნელობისა;

ბ) პერსონალური პენსიები ადგილობრივი მნიშვნელობისა;

3. რესპუბლიკური მნიშვნელობის პერსონალური პენსიის მიღების უფლება აქვთ:

ა) იმ პირთ, რომლებიც დაჯილდოებული არიან სოციალისტური შრომის გმირის სახელწოდებით, საბჭოთა კავშირის გმირის სახელწოდებით, სსრ კავშირის ერთი ან რამდენიმე ორდენით;

ბ) იმ პირთ, რომლებსაც შესაბამისად საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1940 წლის 25 აპრილის ბრძანებულებსა „საქართველოს სსრ საპატიო სახელწოდებათა დებულების დამტკიცების შესახებ“ მინიჭებული აქვთ მეცნიერებისა და ტექნიკის დამსახურებული მოღვაწის ან მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის, საქართველოს სსრ სახალხო არტისტის, საქართველოს სსრ ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწის, საქართველოს სსრ დამსახურებული არტისტის, საქართველოს სსრ სკოლის დამსახურებული მასწავლებლის, საქართველოს სსრ დამსახურებული ექიმის სახელწოდებანი;

გ) იმ პირთ, რომლებსაც ოქტომბრის რევოლუციამდე აქტიური მონაწილეობა მიუღიათ რევოლუციურ მოძრაობაში, უკეთეს ისინი არ გამოსულან პროლეტარიატის დიქტატურის წინააღმდეგ;

დ) განსაკუთრებით გამოჩენილ მუშაკებს სახელმწიფოს თავდაცვის, სახელმწიფოებრივ, საზოგადოებრივ, სამეცნიერო, ტექნიკურ, საგამომგონებლო მოღვაწეობისა და ხელოვნების დარგში, რომლებმაც თავიანთი მუშაობით, ნაწარმოებებით და გამოგონებით განსაკუთრებით ძვირფასი განძი შეიტანეს ტექნიკაში, მეცნიერებაში, კულტურაში და რომლებმაც ხელი შეუწყეს საბჭოთა სახელმწიფოს გაძლიერებას.

შენიშვნა. რესპუბლიკური მნიშვნელობის პენსიები ინიშნება იმის მიუხედავად, თუ სად მიმდინარეობდა იმ პირის მოღვაწეობა, რომელსაც განსაკუთრებული დამსახურება მიუძღვის, თუ ეს პირი ამჟამად ცხოვრობს საქართველოს სსრ რესპუბლიკაში,

4. ადგილობრივი მნიშვნელობის პერსონალური პენსია შეიძლება დაენიშნოს იმ პირთ, რომელთაც ადგილობრივი მნიშვნელობის თვალსაზრისით ღვაწლი მიუძღვით (ადგილობრივი კულტურისა და ენის დარგში, ბანდიტიზმსა და კულაკობასთან განსაკუთრებით აქტიურ ბრძოლაში) და ამასთან დაკავშირებით შრომის უნარი დაკარგული აქვთ; სამედიცინო და სპეციალური მუშაკებს, რომლებმაც ებიდეშიასთან ბრძოლაში მონაწილეობასთან დაკავშირებით შრომის უნარი დაკარგეს და იმ პირთ, რომელთა განსაკუთრებული გმირული მოქმედებაც სოციალისტური საქუთრების დაცვის საქმეში აღნიშნულია მთავრობის მიერ.

5. ამა დებულების მე-3 და მე-4 მუხლებში აღნიშნულ პირთ პერსონალური პენსია ენიშნებათ იმ შემთხვევაში, უკეთეს ცნობილ იქნა მათი შრომის უუნარიანობა (თუ ისინი ეკუთვნიან ინვალიდობის ერთერთ ჯგუფს) ან თუ მათ მიღწეის: მამაკაცებმა 55 წლის ასაკს და დედაკაცებმა 50 წლის ასაკს.

6. უკეთეს ის პირი, ვინც იღებდა პერსონალურ პენსიას, ან ვისაც უფლება ჰქონდა მიეღო ეს პენსია (მე-3 და 4 მუხ.), გარდაიცვალა ან უგზო-უკვლოდ დაიკარგა და ეს გარემოება სათანადოდ დამტკიცებულია, პენსიის მიღების უფლება გადადის ოჯახის არასრულწლოვან ან შრომის უუნარო წევრებზე, რომლებიც სიკვდილის ან უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ცნობის დროისათვის მის კმაყოფაზე იმყოფებოდნენ:

ა) არასრულწლოვანი (18 წლამდე) შვილები, ძმები, დები და იგივე პირები, ასაკის მიუხედავად, თუ მათ შრომის უნარი დაკარგეს 18 წლამდე;

ბ) მშობლები და მეუღლე, რომლებიც ცნობილი არიან შრომის უუნაროდ ან რომლებსაც შეუსრულდათ: მამაკაცებს 60 წელი და დედაკაცებს 55 წელი;

გ) შრომისუწარიანი მშობლები ან მეუღლენი, რომლებიც უფლიან გარდაცვლილის ან უგზო-უკვლოდ დაკარგულის შვილებს, ძმებსა და დებს, რომელთაც 8 წელი არ შესრულებიათ და გარდაცვლილის ან უგზო-უკვლოდ დაკარგულის კმაყოფაზე იმყოფებოდნენ.

შენიშვნა. თანახმად ამა მუხლის „ბ“ პუნქტისა შრომისუწაროდ ითვლებიან ის პირნი, რომლებიც საექიმო შრომითი ექსპერტიზის მიერ მიკუთვნებული არიან ინვალიდობის ერთერთ ჯგუფისადმი.

7. პერსონალური პენსია შეიღებს ძმებს, და დებს (მუხ. 6 პ. „ა“) ეძლევათ 18 წლამდე, ხოლო მათ შორის სასწავლებლებში მოსწავლეთ უკეთეს, ისინი სტიპენდიის არ ღებულობენ—საშუალო ან უმაღლეს სასწავლებლებში კურსის დამთავრებამდე, მაგრამ არა უხანგრძლივეს 25 წლის ასაკის მიღწევისა. ხოლო იმ პირთ ვინც ცნობილია შრომისუწარ მოკლებულად, უკეთეს ეს შრომისუწარობა მყარი ხასიათისაა, პენსია ეძლევათ სიკვდილამდე.

საქირო შემთხვევაში იმ ორგანოებს, რომლებიც პერსონალურ პენსიებს ნიშნავენ, შეუძლიათ პენსია დაუნიშნონ გარდაცვლილ ან უგზო-უკვლოდ დაკარგულ პენსიონერის შვილებს, ძმებსა და დებს, რომლებიც ინვალიდებად გახდნენ იმის შემდეგ, რაც მათ 18 წელი ან 25 წელი შეუსრულდათ.

კარი II.

პერსონალური პენსიის დანიშვნის წესი.

8. რესპუბლიკური მნიშვნელობის პერსონალურ პენსიებს ნიშნავს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული კომისია შემადგენლობით: კომისიის თავმჯდომარე—საქართველოს სსრ სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარი ან მისი მოადგილე და კომისიის წევრები: საქართველოს სსრ ფინსახკომის, საქართველოს სსრ განათლების სახალხო კომისარიატის, შინსახკომისა და საქართველოს პროფკავშირთა ერთ ერთი ცენტრალური კომიტეტის ან ცენტრალური გამგეობის წარმომადგენელი.

ამ კომისიის პერსონალურ შემადგენლობას ამტკიცებს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო.

9. კომისიის დადგენილებებს პერსონალური პენსიის დანიშვნის ან დანიშვნაზე უარის თქმის შესახებ ამტკიცებს საქართველოს სსრ სახკომსაბჭო.

10. ადგილობრივი მნიშვნელობის პერსონალურ პენსიებს ნიშნავენ აფხაზეთისა და აჭარის ასრ სახალხო კომისართა საბჭოები, სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის მშრომელთა დეპუტატების საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი და მშრომელთა დეპუტატების სარაიონო და საქალაქო საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტები სოციალური უზრუნველყოფის სათანადო ადგილობრივი ორგანოების წარდგენით.

11. კომისიაში შემოსული შუამდგომლობანი განხილულ უნდა იქნას მიღების დღიდან ერთი თვის განმავლობაში.

12. პერსონალური პენსიის დანიშვნის შესახებ გამოტანილ დადგენილებაში აღნიშნული უნდა იყოს, რა დროიდან და რა რაოდენობით არის პენსია დანიშნული, ხოლო როცა პენსია ენიშნება გარდაცვლილი ან უგზო-უკვლოდ დაკარგული პერსონალური პენსიონერის ოჯახს, აღნიშნული უნდა იყოს პენსიის რა ნაწილი ეძლევა ოჯახის თვითეულ წევრს; უკეთუ ოჯახის წევრები ცალ-ცალკე ცხოვრობენ.

13. პენსიის დანიშვნის შესახებ შუამდგომლობის დაკმაყოფილების შემთხვევაში, პენსიის დანიშნველი ორგანო სათანადო პირთა აქლევს საპენსიო წიგნაკს, რომელიც ერთად ერთი დამამოწმებელი დოკუმენტია იმისა, რომ პენსიონერს აქვს უფლება ისარგებლოს ამ დადგენილებით გათვალისწინებული შეღავათებით. რაც გათვალისწინებულია ამ დებულებაში.

14. პერსონალური პენსიის მიღების უფლების ჩამორთმევა შეიძლება მხოლოდ მე-8 და მე-10 მუხლებში აღნიშნულ ორგანოების დადგენილებით:

ა) როცა კანონიერ ძალაშია შესული სასამართლოს განაჩენი, რომლითაც გათვალისწინებულია პერსონალური პენსიის მიღების უფლების ჩამორთმევა;

ბ) სხვა შემთხვევებში, როდესაც პერსონალური პენსიის მიღებისათვის საფუძველი აღარ არსებობს.

15. შეჩერებულ უნდა იქნას პენსიის მიცემა იმ პირებისათვის, რომლებსაც პასუხისმგებლობა მიცემული სისხლის სამართლის წესით ისეთი დანაშაულის გამო, რომლისათვისაც სასამართლოს შეუძლია დაადგინოს პენსიის მიღების უფლების ჩამორთმევა.

ხოლო ამ პირთა გამართლების, მათ წინააღმდეგ აღძრული საქმის მოსპობის ან ისეთ განაჩენის გამოტანის შემთხვევაში, რომლითაც არ არის გათვალისწინებული პენსიის მიღების უფლების ჩამორთმევა, პენსია მიეცემათ მათ საერთო წესისამებრ.

16. საჩივარი პენსიის ჩამორთმევის გამო და განცხადება პენსიის გადიდების თაობაზე შეიტანება იმავე წესით, როგორც შუამდგომლობა პენსიის დანიშვნის შესახებ.

კ ა რ ი III.

პენსიების ნორმები.

17. პერსონალური პენსიის რაოდენობა თვითეულ ცალკე შემთხვევაში განისაზღვრება იმის მიხედვით, თუ რა თვისების და ხასიათისაა იმ პირის განსაკუთრებული დამსახურება რომელსაც პენსია ენიშნება, რამდენად დაკარგული აქვს შრომის უნარი, რა ასაკისაა, რამდენი პირი იმყოფება მის რჩენაზე და აგრეთვე რა ჩვეულებრივი შემოსავალი აქვს მას.

18. რესპუბლიკური მნიშვნელობის პერსონალური პენსიის რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 500 მანეთს თვეში, ხოლო ადგილობრივი მნიშვნელობის პერსონალური პენსიის რაოდენობა—300 მანეთს თვეში.

19. უკეთეს რესპუბლიკური მნიშვნელობის პერსონალური პენსიის თანხა და პერსონალური პენსიონერის სისტემატური საშოვარი ან შრომითი შემოსავალი აღემატება 1500 მანეთს თვეში, შესაბამისად მცირდება პენსიის რაოდენობა. საშოვარის დაკარგვის ან შემცირების შემთხვევაში პენსია ავტომატურად ან აღდგენილი უნდა იქნას მთლიანად ან შესაბამისად გადიდებული ისე, რომ საშოვარის და პენსიის საერთო თანხა არ აღემატებოდეს ამ მუხლით დადგენილ მაქსიმუმს.

პენსიის მიცემის შეჩერება პერსონალურ პენსიონერს არ უკარგავს ამ დებულებით მინიჭებულ ყველა დანარჩენ უფლებასა და უპირატესობებს.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა. პერსონალური პენსიები იმ პირთ, რომლებმაც მიიღწიეს: მამაკაცებმა 55 წლის ასაკს და დედაკაცებმა 50 წლის ასაკს, მთლიანად ეძლევათ მათ, დამოუკიდებლად მათი საშოვრის და შემოსავლის ოდენობისა.

20. ადგილობრივი მნიშვნელობის პერსონალური პენსიის ოდენობა შრომითი საშოვართან ერთად არ უნდა აღემატებოდეს 750 მანეთს თვეში.

21. გარდაცვლილ ან უზოუქვლოდ დაკარგულ პირთა იმ ოჯახებს, რომელთაც ამა დებულების მე-6 და 7 მუხ. თანახმად აქვთ საფუძველი პერსონალური პენსიის მისაღებად, პერსონალური პენსიის რაოდენობა განესაზღვრებათ თვითეულ ცალკე შემთხვევაში უზრუნველსაყოფ პირთა რიცხვისა და ოჯახის წევრულბრივი ბიუჯეტის მიხედვით ოჯახის მარჩენალის გარდაცვალების ან უზო უკვლოდ დაკარგვის დროისათვის, ამასთანავე როგორც საერთო წესი პერსონალური პენსია ოჯახის ყველა უზრუნველსაყოფ წევრთათვის ერთობლივად არ უნდა აღემატებოდეს მე-18 მუხ. აღნიშნულ რაოდენობას.

22. იმ პირთ, რომლებიც რესპუბლიკური მნიშვნელობის პენსიას იღებენ, ყოველწლიურად ეძლევათ ერთდროული დახმარება პენსიის თვიური განაკვეთის ოდენობით.

გარდა ამისა, განსაკუთრებულ საჭიროების დროს, ყოველ ცალკეულ შემთხვევაში კომისიის დადგენილებით, პერსონალურ პენსიონერს შეიძლება მიეცეს ერთდროული დახმარება კომისიის მიერ განსაზღვრული ოდენობით, მაგრამ არა უმეტეს მე-18 მუხლში აღნიშნული ოდენობისა.

კარი IV.

პერსონალური პენსიის გაცემის წესი.

23. პერსონალური პენსია გაიცემა ყოველთვიურად პენსიონერის მიერ დასახელებული სახელმწიფო შრომითი საშემნახველო სალაროს მეშვეობით იმ თვის 25 რიცხვიდან დაწყებული, რომლისათვისაც პენსიის გაცემა ხდება.

24. წარსული დროის პენსია, რომელსაც პერსონალური პენსიონერი თავის დროზე არ მოიკითხავს, გაიცემა მხოლოდ იმ თანხის რაოდენობით, რაც მას წარსულ 12 თვისათვის ერგება—დაწყებული იმ დღიდან, როდესაც მან მიმართა პენსიის მისაღებად.

საშემნახველო სალაროს ბრალით მიუღებელი წარსული დროის პენსია გაიცემა ყოველგვარი შეზღუდვის გარეშე.

25. პერსონალური პენსიონერი ვალდებულია აცნობოს პენსიის დამნიშვნელ ორგანოს თავისი დამატებითი სისტემატური საშოვარის ან შრომითი შემოსავლის ოდენობა, გარდა მე-19 მუხლის შენიშვნაში აღნიშნული შემთხვევებისა.

ამ მუხლის განზრახ დარღვევისათვის პერსონალური პენსიონერი პასუხისგებაში მიიციემა საქართველოს სსრ სისხლის სამართლის კოდექსის 210 მუხ. მიხედვით.

ასეთ შემთხვევებში ზედმეტად გაცემული თანხა დაკავებულ უნდა უქნას ხვედრი პენსიიდან სასამართლოს განაჩენით ან თვითონ პენსიონერის მიერ კომისიაში ამის შესახებ შეტანილი წერილობითი განცხადების საფუძველზე.

კარი V.

პერსონალურ პენსიონერების შეღავათები და უპირატესობანი.

26. იმ პირთ, რომელთაც დანიშნული აქვთ რესპუბლიკური მნიშვნელობის პერსონალური პენსია, ენიჭებათ შემდეგი შეღავათები:

ა) პერსონალურ პენსიონერთა ბინის ქირა გამოიანგარიშება მუშა-მოსამსახურეთათვის დაწესებული განაკვეთების მიხედვით მიღებული პენსიისა და სისტემატური საშოვარის (თუ ასეთი აქვს) 50%-ის ანგარიშით; პერსონალური პენსიონერის შემთხვევითი საშოვარი მხედველობაში არ მიიღება;

ბ) ზედმეტი საცხოვრებელი ფართობის ქირას, რა სივრცისაც უნდა იყოს იგი, პერსონალური პენსიონერები იხდიან ერთმაგი რაოდენობით ამა მუხლის „ა“ პუნქტში დაწესებული მონაკლებით.

27. სასყიდელს კომუნალური მომსახურებისათვის (ქალაქის წყალსადენიდან თვითნაირი სამეურნეო საჭიროებისათვის წყლით სარგებლობა, განათებისა და საყოფაცხოვრებო საჭიროებისათვის ელექტრო-ენერგიით სარგებლობა, კანალიზაციით, ქალაქის სამრეცხაოებით, საზოგადოებრივი აბანოებით და სხვა მომსახურებით სარგებლობა, აგრეთვე საქალაქო ტრამვაითა და ავტობუსებით მიმოსვლა) პერსონალური პენსიონერები იხდიან მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების მიერ დადგენილ შეღავათიანი ტარიფების მიხედვით.

შენიშვნა. მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივ საბჭოებს შეუძლიათ პერსონალური პენსიონერები სრულადად გაანთავისუფლონ ყველა ან ზოგიერთი სახის კომუნალური მომსახურების სასყიდლისაგან.

28. პენსიონერის საშოვარის ან სხვა შემოსავლის (გარდა პენსიისა) გადასახადებით დაზღვევისას, პერსონალური პენსიის თანხა დასაბეგრ შემოსავალში არ შედის.

29. არ იბეგრება მშრომელთა დეპუტატების ადგილობრივი საბჭოების მიერ დაწესებული გადასახადებით:

ა) შენობები რომლებიც ეკუთვნით პერსონალურ პენსიონერებს, უკეთეს ეს შენობები დაკავებულია უშუალოთ მათსა და მათი ოჯახის წევრების მიერ და არ ქირავდება ექსპლოატაციის მიზნით;

ბ) სატრანსპორტო საშუალებანი (ცხენი, ველოსიპედი და სხვ.), რომლებიც ეკუთვნიან პერსონალურ პენსიონერებს, თუ ეს საშუალებები გამოიყენება მართოდ აღნიშნული პირების და მათი ოჯახის წევრების პირადი საჭიროებისათვის;

გ) შინაური პირუტყვი, რომელიც ეკუთვნის პერსონალურ პენსიონერებს და რომელიც გამოიყენება მათი და მათი ოჯახის პირადი საჭიროებისათვის.

30. პერსონალურ პენსიონერებს აქვთ ყველა სახელმწიფო მუზეუმში, გამოფენებზე და სხვა ამგვარ სამეცნიერო-კულტურულ დაწესებულებებში უფასოდ შესვლის უფლება.

31. პერსონალურ პენსიონერებს უფლება აქვთ რიგგარეშე იქნან მიღებული სოციალური უზრუნველყოფის დაწესებულებებში (ინვალიდთა სახლი და სხვ.) და ჯანმრთელობის დაცვის დაწესებულებებში (ქრონიკების და ტრავმატიკების სახლები, სპეციალური დაწესებულებანი ნერვიულ და სულით ავადმყოფთათვის და სხვ.).

32. ყველა შეღავათი, რომელიც ამ დებულებით მინიჭებული აქვთ საქართველოს სსრ პერსონალურ პენსიონერებს, ვრცელდება საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე მცხოვრებ პირებზე, რომლებიც პერსონალურ პენსიას იღებენ სსრ კავშირის მთავრობის და მოკავშირე რესპუბლიკების მთავრობათა დადგენილებით.

33. იმ პირებზე, რომელთაც დანიშნული აქვთ ადგილობრივი მნიშვნელობის პერსონალური პენსია, ვრცელდება ამა დებულების 26—31 მუხლებით რესპუბლიკური მნიშვნელობის პერსონალური პენსიონერებისათვის დაწესებული შეღავათები.

604/300

გამომცემელი: საქართველოს სსრ სახალხო კომისარიატის საბჭო

უნდა ჩაბარდეს პირველ რიგში
ხელწერილის ქვეშ.

მისამართისათვის

ფასი 40 კაპ.

ლ. პ. ბერიას სახელობის პოლიგრაფიული კომბინატი „კომუნისტი“, თბილისი, ლენინის ქ. № 28
Полиграфкомбинат „Комунисти“ имени Л. П. Берия, Тбилиси, ул. Ленина № 28

ფე (УЭ) 7103

შეკ. (Заказ) № 1339

ტირაჟი (Тираж) 2000

собр. пост. распр. прав. изд. ссср